

Erfarenhetsredovisning av behandling

MERIT HERTZMAN-ERIC-
SON:

Hjälpt av samhället?

Natur och Kultur

118 s. ca kr 19:—

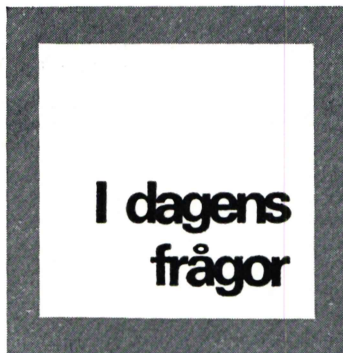
I arbetet bland och för giftmissbrukande ungdomar möter man en rad olika uppfattningar hur vård- och upplysningsarbete bör bedrivas. I inledningen till boken *Hjälpt av samhället?* deklarerar författaren "Det går aldrig att gå förbi den enskilda människan och tro att vi skall klara alla problem genom ett förbättrat samhälle. Vi kan inte heller bortse från samhällsstrukturer och ändra på enskilda familjers problem bara genom en intensiv familjebehandling (familje- eller individualcentrering). Problemen måste mötas både individuellt och med samhällsförändringar, attitydförändringar."

Boken diskuterar ungdomsproblem där narkotika, alkoholmissbruk, kriminalitet, dåliga hemförhållanden är de huvudsakliga "ingredienserna". Särskilt redogörs för några flickor som vistats på olika institutioner. Flickorna redogör — 7 år efter vistelsen på flickhemmet — hur de upplevde vistelsen där. Denna form av erfarenhetsredovisning är viktig att ta del av, inte minst med tanke på de försök som görs för att finna bättre behandlingsmetoder.

Inom socialvården (inklusive vården av narkotika- och alkoholskadade) är önskemålen om verklighetsnära behandlingsmodeller mycket stora och angelägna. "Hjälpt av samhället?" kan här ge material för diskussion och utformning av behandlingsplaner för en del av de många enskilda människorna som drabbats av giftmissbruk. Varje kapitel i boken avslutas med diskussionsupp-

gifter, vilket medför att boken synnerligen väl lämpar sig för diskussioner bland kontaktmän (övervakare), i arbetslag och personalgrupper.

Bertil Johansson

Red: Sten Söderberg

Nytt miljögift i flamskyddsmedel

Ett svenskt forskarteam vid universitetet i Umeå har avslöjat ett nytt, smygande miljögift! Det gäller flamskyddsmedel, som används i allt större utsträckning, meddelar *Arbetet* 15.5.72. Medlet används i lättantändliga material, mattor, kläder, papper etc. Flamskyddsmedlen ersätter PCB — ett annat miljögift som förbjudits. Det är professor Christoffer Rappe på Umeå universitet som gjort upptäckten. Han och hans miljö-
vårdsgrupp på universitetet begär 60 000 kr i anslag för att lösa gåtan med det nya giftet.

Professor Rappe är först i världen med att slå larm. Professorn till *Arbetet*:

Flamskyddsmedlen är, enligt de rapporter jag har, uppbyggda på liknande sätt som PCB. Har samma effekter, är lika svåra att bryta ner som PCB.

Professor Christoffer Rappe och hans miljö-
vårdsgrupp planerar nu ett omfattande forskningsprojekt. Bl a ska man då försök-

ka få fram en speciell analysmetodik för flamskyddsmedel. Professor Rappe har hos STU, Styrelsen för teknisk utveckling, ansökt om ett bidrag på 60 000 kr för projektet. STU har skickat ansöknings-
vidare till Naturvårdsverket.

Jag hoppas innerligt att Naturvårdsverket säger ja. Detta är en oerhört viktig sak, säger professor Rappe.

Jag har skrivit till amerikanska företag och begärt uppgifter om de flamskyddsmedel som nu lanseras. Jag vill veta i vilken omfattning man hunnit sprida dem och i vilka produkter de används.

Tidningen tillfogar i en fotnot: Flamskyddsmedel i kläder, mattor etc innebär, så vitt man vet, inga som helst risker för den som bär kläderna eller handskas med dem. Det är först när produkterna tjänat ut och förbräns eller förstörs, som gifterna frigörs och letar sig ut i naturen. Samma egenskaper som PCP har.

Bilavgaserna och blodvärden — brittisk undersökning

I utkanten av Birmingham i England, där ett komplicerat system av motorvägar leder fram mellan ett koleldat kraftverk och ett bostadsområde har gjorts undersökningar av luftförorening och blodvärden hos hyresgästerna. Trafikmaskinen öppnades först i maj månad men redan dessförinnan gjordes blodprover. Sv D:s Lennart Sundegårdh rapporterar från Birmingham:

Det är framför allt blyet som intresserar. Bly finns i högoktanig bensin och efter förbränningen flyger blyet ut i luften med avgaserna. Men man tänker också kontrollera nivåerna av koppar, zink, kadmium, nickel, kobolt, krom och barium plus förstas svaveldioxid, som håller ställningarna som luftföroreningsindikator nummer ett.

Trafikökningen blir verkligen brutal och det kommer de människor att märka vars våningar praktiskt taget hänger ut över

själva körbanan. Trafikmängden på den nuvarande enkla körbanan är ca 50 000 fordon per dygn. När karusellen kör igång blir det 200 000. (Essingeleden i Stockholm trafikeras av drygt 50 000 bilar per dygn).

För vetenskapsmännen är förstås det här rena drömmen, även om det finns en hake. Det ligger ett metallverk bara några kilometer bort i nordvästlig riktning och det släpper ut bly i luften. Men det huvudsakliga intresset är att konstatera om, och i så fall hur mycket, halterna av diverse metaller ökar i luften och människoblod.

Om två år är det dags att summera erfarenheterna. Dr J D Butler, Birminghamuniversitetet, och Frank Reynolds, luftvårdschef i Birmingham, gnuggar händerna vid tanken på de vetenskapliga rapporter, stödda på gaskromatografiska analyser och annat fint, som de snart kommer att få signera.

Hur går det med barnens mjölk?

Under rubriken "mjölkgårdarna minskade med hälften" redogör tidningen *Lantarbetaren* maj 1972 för den ur socialmedicinsk synvinkel oroande utvecklingen inom svenskt jordbruk.

Under de senaste årtiondena har omvandlingen av jordbruket kännetecknats av bland annat sammanläggning av brukningsenheter och övergång till kreaturslös drift. Från 1961 till 1970 minskade antalet gårdar med mjölkproduktion till hälften. Samtidigt minskade antalet kor med 35 procent, en minskning med i genomsnitt nästan 45 000 kor per år. Genom den samtidigt ökande mjölkavkastningen per ko stannade mjölkproduktionens minskning under samma period vid 24 procent. Byrådir Sven-Erik Magnusson skriver om detta.

Relativt sett har minskningen av antalet kor varit störst inom slättbygdsområdena i södra och mellersta delarna av landet samt i Norrland. Denna utveckling har medfört att Götalands skogsbygger nu har nära en tredjedel av

det totala antalet kor i landet.

Trots att minskningen främst gällt mindre besättningar, dominerar mjölkproduktionen fortfarande av små och medelstora företag. År 1970 hade drygt 70 procent av besättningarna högst nio kor. Dessa besättningar svarade för cirka en tredjedel av den producerade mjölken.

Av mjölkproducenterna är i genomsnitt hälften 55 år eller äldre. Oberoende av lönsamhetsutvecklingen kommer av naturliga skäl många av dessa att upphöra med mjölkproduktion inom den närmaste tioårsperioden.

Nyinvesteringarna i byggnader för mjölkproduktionen har varit små och dessutom avtagande under senare delen av 1960-talet. Beräkningar utifrån tillgänglig statistik över nybyggnadsverksamheten av antalet kreatursplatser antyder att denna under de allra senaste åren varit lägre än 1 procent av befintligt byggnadstillstånd. Detta motsvarar en varaktighet på byggnaderna av mer än 100 år.

Antalet platser för kor, till vilka statligt stöd beviljats, har minskat med nästan 40 procent under perioden 1967—1970. En anledning till detta kan vara dålig lönsamhet och därmed sammanhängande minskat intresse för nyinvesteringar. En uppgång av antalet ansökningar till lantbruksnämnderna om statligt stöd och projekteringar har dock konstaterats under 1971. Detta gäller särskilt i norra delarna av landet.

De många små besättningarna, en ogynnsam åldersfördelning bland mjölkproducenterna samt det förhållandet att en stor del av mjölkproduktionen bedrivs i äldre, mer eller mindre nerslitna och orationella byggnader kommer att medföra ett fortsatt stort bortfall av nuvarande mindre besättningar. Detta inger oro för den framtida mjölkförsörjningen.

Lantbruksstyrelsen och Svenska Mejeriernas Riksförening har därför sedan i höstas planerat en kartläggning av de mjölkproducerande företagen.

Skall Sverige snart bli ett uland som måste importera torrmjölk från rikare länder ungefär som vi för 30—40 år sedan sände torrmjölk till Mexico och en del afrikanska länder? Tyvärr har den breda opinionen i städerna

— mer än hälften av vårt folk — ganska dimmiga föreställningar om vad som håller på att ske med barnens viktigaste livsmedel.

Världskriget på landsvägarna

Varje år dödas över 100.000 människor i trafiken världen över. Halvannen miljon människor skadas allvarligt och omkring fyra miljoner får lättare skador vid bilolyckor.

Omsätter man dessa tal i pengar, dvs räknar ut de ekonomiska kostnaderna vid trafikolyckorna, får man ett belopp som är tre gånger så stort som vad industriländerna tillsammans offrar på utvecklingsbistånd varje år.

Dåliga vägar, trötthet hos chaufförerna, alkohol och nervlugnande medel, brist på erfarenhet och ordentlig körutbildning — allt detta tillsammans är orsaker till det tråkiga faktum att yrkeschaufförerna har ett av de farligaste yrken man kan ha.

Dessa upplysningar och slutsatser är hämtade från några rapporter som har utarbetats av ILO att användas av organisationens kommitté för landtransportproblem. Kommittén skall snart mötas i Genève och på dagordningen står så viktiga saker som säkerheten och arbetsvillkoren inom transportyrkena och nödvändigheten av en betryggande utbildning av yrkeschaufförer.

Fakta om ungdomsvårdsskolorna

heter en ny broschyr som socialstyrelsen producerat för att ge dem som kommer i kontakt med ungdomsvårdsskolorna en enkel basinformation om bl a varför skolorna finns, hur de är organiserade, hur de fungerar.

Broschyren innehåller också vissa statistiska uppgifter om platsutveckling, vårdtider, elever och personal. Mittuppslaget visar

schematiskt hur ett barnavårds-
ärende kan leda till intagning vid
ungdomsvårdsskola. Längst bak i
broschyren finns adresser till alla
skolor och eftervårdskonsulenter
och hänvisning till litteratur.

Fakta om ungdomsvårdsskolorna kommer bl a att gå ut till lan-
dets samtliga barnavårdsnämnder.
Ungdomsvårdsskolorna delar dess-
utom ut exemplar till sina kon-
takter — enskildahemsföräldrar,
övervakare, arbetsgivare till ele-
verna, lokala myndigheter.

Var tredje elev i 9:an har knarkat

35 proc av pojkarna och 30
proc av flickorna bland eleverna
i grundskolans klass 9 i Stock-
holm 1971 har använt knark en
eller flera gånger. Det visar med
lic Bengt Herulf i en doktorsav-
handling om ungdom och narko-
tika som han försvarade vid Karo-
linska institutet 31 maj Sv. D.
refererar.

Nyfikenhet och experimentlust
är de vanligaste skälen till att
ungdomar använder knark. And-
ra skäl är vantrivsel och uppgi-
venhet, nedstämdhet och förtviv-
lan samt bristande tillit, aggres-
sions- och berondeproblem samt
en tendens att försöka lösa pro-
blem och kriser genom flykt.

En jämförelse med liknande en-
käter som gjordes 1967, 1969 och
1970 visar att andelen ungdomar
som använt knark en eller flera
gångar successivt ökat. Omkring
hälften av de ungdomar som inte
använt knark uppgav dessutom
att de en eller flera gånger erbu-
dits narkotika gratis av bekanta.

Den stora majoriteten av de
ungdomar som missbrukar nar-
kotika inskränker sig dock till att
endast göra det några få gånger.
Det vanligaste preparatet är hasch.

Andelen elever som använt
hasch mer än femtio gånger vi-
sar tendens till ökning. En liten
ökning av antalet elever som an-
vänt LSD framkom också. En
proc av eleverna hade injicerat
narkotika intravenöst.

Mellan fem och sex proc ha-
de intagit centralstimulantia i
tablettform, sju proc hade rök-
t

opium och mindre än en proc ha-
de injicerat heroin.

Påfallande många missbrukare
uppgav att de skolkat och gått i
hjälpklass. De missbrukande ele-
verna kom ofta från hem med då-
liga familjeförhållanden. De var
oftare än andra med i gäng och
ute på kvällarna och de besökte
oftare än andra ungdomsgårdar.

Experiment med flexitid på sjukhus

Akademiska Sjukhuset i Uppsala
är troligen det första sjukhuset i
landet som provar idén med flexi-
bel arbetstid. Samtlig personal vid
den centrala administrationen, ca
130 anställda, kan där från den
1 januari inom vissa gränser själva
bestämma sin arbetstid. Försöken
kommer att pågå i 6 månader,
varefter frågan om en eventuell
permanentning kommer att tas
upp till överläggning med perso-
nalorganisationerna. Om försöket
mottas positivt, är tanken att fö-
ra ut den flexibla arbetstiden även
på avdelningarna.

Flex-tid innebär att man låter
den anställde till viss del själv
bestämma sin arbetstid inom ra-
men för fastställt antal månads-
timmar. I stället för en fastlåst
arbetstid har arbetsdagen delats
in i "flex-tid" och "fix-tid". På
Akademiska Sjukhuset kan man
välja att börja på morgonen mel-
lan kl 07.30 och 08.30 och sluta
dagen mellan kl 16.15 och 17.15.
Lunchtiden har fixerats mellan
kl 12.15 och 13.00, men de som så
önskar kan förlänga lunchen med
en kvart i början och slutet av
lunchen. Det är dessa perioder,
som är "flex-tiden". Under övriga
timmar av dagen, "fix-tiden", skall
samtliga vara på arbetsplatsen.
Huvudsaken är inte längre att
man fullgör ett visst fixerat antal
timmar per dag utan att man
sköter en arbetsuppgift under ett
antal timmar per månad, som
skall motsvara en genomsnittlig
arbetsdag av 8 timmar. Den tid
man tar ledigt arbetar man alltså
in vid annat tillfälle. Den tid man
arbetar extra kan man ta ut i le-
dighet senare. Det väsentliga är

att den fastställda kvoten arbets-
timmar per månad uppfylls.

Ett problem vid flexibel ar-
betstid har varit tidregistreringen.
Företaget och den anställde måste
ju ha en löpande registrering av
hur många arbetstimmar som full-
gjorts. Akademiska Sjukhuset har
lätit installera ett "mjukt" regi-
streringssystem från Ingenjörfir-
man O T Axlund i Vällingby, spe-
ciellt konstruerat för registrering
av flexibel arbetstid. Systemet be-
står av en elektronisk tidmätare
och ett antal räkneverk, lika
många som antalet anställda. Var-
je anställd har ett personligt flex-
kort som är kodat så att det
bara passar den slits som finns
just vid hans räkneverk. Då han
kommer till arbetet på morgonen,
sticker han in flex-kortet i slitsen.
Räkneverket går igång och regi-
strerar timmar och 100-delstim-
mar. Flex-kortet sitter kvar i räk-
neverket under den tid den an-
ställd arbetar. Då han går hem,
tar han ur flex-kortet och räkne-
verket stannar. Eftersom arbetad
tid registreras kontinuerligt, kan
de anställda dag för dag se hur
de ligger i förhållande till refe-
renstiden, dvs den totala arbets-
tid man skall göra per månad.
Man tillåter på Akademiska Sjuk-
huset också en avvikelse från refe-
renstiden på ± 10 timmar som
transporteras till nästkommande
månad i form av ett flex-tidsaldo.
I slutet på månaden läser man av
räkneverken och för in den regi-
strerade tiden på en tidsamman-
ställning. Nollställningen görs se-
dan av personalkontoret.

Vårdpersonalbristen kulminerar

Tidningen *Arbetsmarknaden* (17/
72) har mitt i det bedrövliga rap-
porterandet om arbetslösheten hit-
tat ett område där det råder skri-
ande brist på arbetskraft. I en in-
tervju heter det:

Inte mindre än 680 sjuksköter-
skor och sjukskötare saknas i
Stockholm när läget är som värst
i sommar, nämligen de två sista
veckorna i juli enligt en enkät
som landstingets hälso- och sjuk-
vårdsförvaltning gjort. För hela
sommaren har Stockholms läns
landsting brist på sjuksköterskevi-

karier, men bristen är mindre under försummaren och eftersommaren.

Ändå stänger man som vanligt en hel del avdelningar, men inom tex långtidsvården har nya kliniker öppnats och medfört en utökning av antalet vårdplatser. Det innebär att landstinget planerar att hålla ca 1 000 fler långvårdsplatser igång denna sommar jämfört med föregående.

— Samtidigt är långvården den gren av sjukvården dit det är svårast att få personal, säger personintendent *Gert Jaland* på landstingets sjukvårdsförvaltning. Orsaken är antingen att det anses som ett tungt och krävande arbete samtidigt som de flesta nyexaminerade sjuksköterskor tycker att tex medicin och kirurgi är bättre ur utbildningssynpunkt.

286 personer examineras från sjuksköterskeskolorna i landstingets regi i vår. Till dem har landstinget gått ut med en värningskampanj och lyckats rekrytera ett 100-tal som vikarier i sommar. Ytterligare ett 50-tal kommer från skolor i andra delar av landet.

— Det är beklagligt att skolorna slutar så sent som i juni, säger hr Jaland, för många vill naturligt nog ha semester innan de börjar arbeta.

Bedrägerier mot sjukkassa — ett fall om dagen till åtal

Under 1971 överlämnade kassan 335 fall av ifrågasatt försäkringsbedrägeri till de rättsvårdande myndigheternas prövning. De är utsållade bland styvt 2 000 fall, i vilka kassan först gjort en egen grundlig utredning på grund av misstanke om missbruk av försäkringsrättigheter, meddelar tidsskriften *Socialförsäkring*.

Såväl antalet uppfångade fall, som utredningarna och de till åklagarna överlämnade ärendena visar en mindre ökning år från år under den senaste femårsperioden.

I tre fjärdedelar av de överlämnade fallen rör det sig om personer som förvärvsarbetat trots att de varit sjukskrivna. Ofta har arbetet utförts på en annan ar-

betsplats än den vanliga i förhoppning om att detta icke skulle uppåddagas.

I inte mindre än 15 procent gäller det förfalskningar av läkarintyg eller andra handlingar. Det är uppenbarligen allt för frestande för många att förlänga sjukskrivningstiden genom egen försorg i de fall när läkaren inte haft tid med återbesök eller ställt sig oförstående till behovet av fortsatt sjukskrivning och läkarens påteckning på intyget samtidigt är gjord på ett sätt som ter sig lätt att efterbilda.

Åklagaren brukar avskrika 20 procent av ärendena utan ytterligare åtgärd. I de till rätten vidarebefordrade lämnas åtalen utan bifall i närmare 10 procent av fallen. I 70 procent blir det fällande dom. Av dessa fick tre fjärdedelar villkorlig dom eller skyddstillsyn utan samtida böter och en fjärdedel dagsböter, fängelse eller vård. Fängelse har dock inte i något fall utdömts för enbart försäkringsbedrägeri mot kassan.

Dessa ärenden medför krav på återbetalning av utgiven ersättning med närmare 500 000 kronor varje år. Beloppet motsvarar inte fullt kostnaden för personalinsatsen för kassans handläggning.

370 000 utan sjukpenning

Socialdepartementet har, på förslag av arbetsgruppen för låginkomstfrågor, gett riksförsäkringsverket i uppdrag att göra en landsomfattande undersökning av den sociala och ekonomiska situationen hos personer som är sjukvårdsförsäkrade men ej berättigade till sjukpenning. Detta omtalade socialminister Sven Aspeling i ett anförande inför Västerleds socialdemokratiska förening på tisdagen. Syftet är att utreda vilka åtgärder som bör vidtas för att förbättra den sociala och ekonomiska tryggheten för dessa grupper.

Socialministern omtalade vidare att riksförsäkringsverket nyligen genomfört en provundersök-

ning, som skall ligga till grund för den större undersökningen. Provundersökningen har omfattat även personer med låg sjukpenning — upp till 14 kr per dag. Eventuellt kommer också dessa grupper att omfattas av totalundersökningen. Den planerade undersökningen kommer att påbörjas under maj månad.

Närmare 370 000 personer i landet var i slutet av 1971 enbart sjukvårdsförsäkrade och inte berättigade till sjukpenning (pensionärer frånräknade). För de flesta av dem är utkomstsituationen klar. Många är tex studerande. Men andra av de icke sjukpenningberättigade, liksom lågt sjukpenningklassplacerade, torde ha dåliga utkomstförhållanden. Som framgår av bl a uppsökande verksamhet på initiativ av försäkringskassan i Kopparbergs län kan en sådan genomgång föranleda olika åtgärder. Det har således där visat sig att inkomstförhållandena i åtskilliga fall föranledde inplacering i sjukpenningklass.

I andra fall var det fråga om så sjuka eller handikappade personer att försäkringskassan företog pensionsutredning. Andra återigen behövde komma i kontakt med arbetsvården. Slutligen var vissa personer i behov av stöd och bistånd från den kommunala socialvården och servicen, såsom social hemhjälp, socialhjälp, hjälp med bostadsförbättring eller annat bistånd i personliga angelägenheter.

I samråd med socialdepartementet har arbetsgruppen vidare tagit initiativ till vissa lokalt begränsade kartläggningar av förhållandena för vissa personer och familjer i svåra förhållanden. Det gäller bl a personer med låga inkomster som drabbas särskilt hårt, därför att de på grund av bristande information e dyl inte ansökt om existensminimum hos lokala skattemyndigheter.

Vissa omyndigförklarade lever också under otillfredsställande förhållanden. Här är problemet inte i första hand ekonomiskt utan bristen på sociala kontakter.

Bra Skandia-broschyr om magsår

Magsår är en av våra vanligaste sjukdomar. Nästan en miljon av landets invånare kommer någon gång att drabbas av denna åkomma. Idag kostar magsåren vårt samhälle 200 miljoner förlorade arbetsdagar per år. I en nyutkommen skrift i Skandias populärmedicinska skriftserie Vår hälsa ger docent Wilhelm Graf en inblick i hur man upptäcker och behandlar denna sjukdom.

Det sägs ofta att magsår är en produkt av civilisationen och dess "stress". Samhällets och arbetslivets plikter och förbud drabbar

den ambitiösa människotypen hårdare än den mer sorglösa och indolenta. Därför råkar också den förstnämnde oftare ut för magsår än den senare.

Det är svårt att beskriva vad stress är. "Att vara på helspänn" kanske bäst täcker begreppet, skriver docent Graf. Anledningen till spänningstillståndet kan variera. Det kan bero på grämlse, motgång eller besvikelse, ekonomiska bakslag, en konflikt inom familjen eller en prestigeförlust. Exemplet kan mångfaldigas. Till allt detta kommer ett uppskruvat arbetstempo med tidtabeller, ackord, buller och skiftarbete. Den form av störningar som detta orsakar i organen brukar kallas psykosomatiska och förmedlas av det autonoma nervsystemet, dvs av de nerver vi inte behärskar med vår vilja.

Hur kommer det sig att psykosomatiska störningar kan leda till varaktiga sjukdomstillstånd? Frågan är ganska komplicerad, påpekar docent Graf, men kan besvaras så här. När de autonoma nerverna fungerar som kanaler för spänning och skall ge utlopp för dessa, ökas så småningom deras tillgänglighet för sådana reaktioner. De trösklar som annars bromsar flödet av elektrisk energi minskar eller försvinner helt varefter hela kroppen blir van vid att i just dessa nerver avleda psykisk spänning. En olust som vi tycker är bagatellartad läcker ut i de nerver som från början bara reagerade på allvarliga motgångar. Till slut kan en sådan bagatell som ett avslutet skosnöre leda till samma smärtor i magen som tidigare bara kunde utlösas av verkliga bakslag.

socialmedicinsk tidskrift -kontrollerad upplaga

Prenumerationspris (inklusive moms.)

Helår kr 40, halvår 25

Studerande helår kr 20.

Tidskriften utkommer med 10 nummer per år (1 per månad utom juli och augusti).

Lösnummer kr 5. (exkl. moms.) Dubbel-nr och Special-nr högre pris.

Atergivande helt eller delvis av originalartiklar ur **smt** utan angivande av källan förbjudes.

Utgivningsplan 1972

Nummer	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Utkommer	24/1	25/2	27/3	24/4	23/5	26/6	25/9	23/10	27/11	18/12
Sista manus- skriptdag för annonser	21/12	26/1	24/2	21/3	19/4	24/5	24/8	21/9	26/10	16/11
platsannonser	5/1	5/2	5/3	1/4	5/5	7/6	3/9	6/10	5/11	1/12

Prenumerationsavdelning: Tfn 08/87 34 91.

Annonssavdelning:

Red. Nils Byttner, Strandliden 60, Box 438, 162 04 Vällingby 4. Tfn 08-38 52 99, 38 77 58, 89 31 07.

Annonsspriser:

Omslagets andra sida kr 550, omslagets fjärde sida kr 650,

helsida kr 500, halvsida kr 300, kvartsida kr 175 mm-pris kr 1:50 per enkel spalt, 70 mm.

Spalthöjd 210 mm, spaltbredd 70 mm, sidans bredd (2 spalter) 150 mm.